

Marzena Marcinek
Biblioteka Politechniki Krakowskiej
Stowarzyszenie EBIB
marcinek@biblos.pk.edu.pl

Efektywna współpraca naukowców i bibliotekarzy – marzenie czy realna szansa?

Koniec roku skłania do dokonywania przeglądów, podsumowań, snucia planów i marzeń oraz podejmowania postanowień. W tym numerze „Biuletynu EBIB” Barbara Mąka-Stolingwa i Beata Starosta dokonują przeglądu usług biblioteki Politechniki Wrocławskiej w kontekście współpracy z naukowcami z macierzystej instytucji. Intensywność i zakres działań realizowanych przez bibliotekę zmienia się wraz ze zmianami w komunikacji naukowej oraz zmianami legislacyjnymi. Z kolei Iwona Taborska prezentuje podsumowanie wieloletniej ścisłej współpracy bibliotekarzy i pracowników Wydziału Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W obu artykułach przewija się myśl, że struktura organizacyjna i lokalizacja biblioteki mają wpływ na wzajemne relacje naukowców i bibliotekarzy, a kontakty interpersonalne w mniejszych zespołach, złożonych np. z pracowników jednego wydziału i bibliotekarzy z biblioteki wydziałowej, sprzyjają lepszemu rozeznaniu naukowców w ofercie biblioteki i większemu angażowaniu znanych im bibliotekarzy w procesy naukowe i dydaktyczne.

Niezależnie od struktury, biblioteki akademickie prowadzą działalność dydaktyczną – z reguły z własnej inicjatywy i w ramach bieżących obowiązków. Coraz częściej jednak współpracę z biblioteką inicjują również naukowcy. Przykład zaangażowania bibliotekarzy w nauczanie umiejętności informacyjnych na Politechnice Łódzkiej bardzo ciekawie opisuje nasza redakcyjna koleżanka Iwona Sójkowska.

Do możliwości przyszłej współpracy bibliotekarzy i naukowców odnoszą się kolejne dwa artykuły: Małgorzaty Roźniakowskiej o archiwizowaniu danych badawczych i Marcina Wilkowskiego o archiwizacji stron internetowych, uwzględniającej konteksty ich funkcjonowania.

Ze względu na aktualność tematu, specjalnie polecać nie trzeba tekstu Elżbiety Golec-Nycz o statucie bibliotekarzy na uczelniach pod rządami ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym” (w której, nawiasem mówiąc, termin „bibliotekarz” nie pojawia się ani razu).

Nie będę w tym miejscu przywoływała komentarzy wieszczących koniec zawodu bibliotekarza (może raczej *fin-de-siècle*) ani dyskusji, w których liczba pytań z wieloma niewiadomymi znacznie przewyższa liczbę realistycznych odpowiedzi. Po trzydziestu pięciu latach pracy w bibliotece akademickiej wiem, że jako bibliotekarze jesteśmy wykształceni, kreatywni i potrafimy przewidywać wyzwania, przed jakimi stają naukowcy w związku z rozwojem technologii informacyjnych i zmianami w komunikacji naukowej. Niestety, wciąż jednak nie umiemy rozbudzić potrzeby korzystania z bogatej oferty naszych usług przez uczelnie. Są oczywiście wyjątki, ostatnio dotyczące choćby szeroko rozumianych usług bibliometrycznych, lecz wciąż w przeważającej mierze nasze działania są podejmowane z inicjatywy bibliotekarzy, a nie naukowców, postrzegających biblioteki akademickie głównie jako wypożyczalnie książek. Biblioteka jest jednostką usługową, więc mowa o usłu-

gach dla naukowców jest ze wszech miar uzasadniona. Lecz „do tanga trzeba dwojga” – współpraca polega na obustronnym wysiłku dla osiągnięcia wspólnego dobra. Wydaje się, że brakuje nam definicji owego wspólnego dobra, które widzę z jednej strony w świadczeniu usług dobrze dopasowanych do rzeczywistych potrzeb naukowców, z drugiej w efektywnym korzystaniu z wiedzy i umiejętności bibliotekarzy akademickich jako partnerów w procesach dydaktycznych i badawczych.

W ten sposób płynnie przechodzę do marzeń o takiej współpracy bibliotekarzy i naukowców, jakiej pierwsze przykłady możemy już obserwować w niektórych krajach: współpracy naukowców zajmujących się badaniem zachowań informacyjnych z bibliotekarzami-praktykami w zakresie badań związanych z informacją i komunikacją oraz współpracy naukowców z różnych dziedzin z bibliotekarzami w realizacji projektów badawczych i opracowaniu programów specjalistycznych kursów dydaktycznych. W kolejnych numerach „Biuletynu EBIB” zamierzamy prezentować zagraniczne przykłady takiej współpracy. A w roku 2020 spróbujemy przygotować numer poświęcony współpracy naukowców z bibliotekarzami.

Póki co, serdecznie zapraszam do lektury bieżącego numeru o współpracy bibliotekarzy z naukowcami. Polecam również sprawozdanie z nie-akademickiego wydarzenia, jakim były tegoroczne Targi Książki w Krakowie.

Na koniec jeszcze postanowienie redakcji na rok 2019: we wszystkich numerach „Biuletynu EBIB” będziemy poruszać tematy dotyczące bibliotek różnych typów.

Z życzeniami spełnienia marzeń i wielu sukcesów w nowym roku,
Marzena Marcinek